

אין דורשין פרק שני חגיגה

(א) ונחישין נמי אמרין לקולא רשי" בשנת קנ"א. ד"ה ושמואל (ג) [גדה ג'ג]. (ד) [מספתא פ"ג, ד] מי כפי המשוות להרמב"ם כפי דסנהדרין כהוה שפלי (ה) אר"ג פ"ד וע"ש דלמ"ה כגס אלעזר בן אבויה (ו) נשי רשי" דסנהדרין לא. ד"ה יש (ז) [ג'ל יוסף ה']. (ח) מפתח, (ט) כלסם של חכמה, (י) [שנת קמ"ז].

תורה אור השלם

1. והא"ר יתהוה תורה ובהו החשק על פני תהום ורחו אלהים מרחפת על פני רחמים: בראשית א ב
2. ויאמר אלהים יהי קרע בתוך המים יהי מבריל בין מים למים: בראשית א א
3. אל תתן את פיך לחטאי את בשרך ואל תאמר לפני הפלפול כי שגגה היא קלמה קצקץ האלהים על קולך וחבל את מעשה ידך:
4. שובו בנים שובבים נאם יי? כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה והבאתי אתכם ציון: ירמיהו ג ד
5. ביום טובה יהי טוב וביום קרע ראה גם את זה לעומת זה עשה האלהים על דברת שלא ימצא האדם אחריו מאונק:
6. תחת תשבכם משנה וקלמה יתו תקלם לבן בארצם משנה יירשי שמחת עולם תתקיה לתם: ישעיהו ט א
7. יחשו רדפי ואל אבשה אני יחתי המה ואל אחתה אני קבאי עליהם יום קרע ומשנה שברון שקרם: ירמיהו יז יח
8. לא יערכנה וקב תוכיכות ותקדוה פלי: איוב כח ה
9. אין שלום אמר יי לרשעים: ישעיהו מח כב
10. כי אם תבטי בנתך ותרבי לך בירת נבטם עונך לפני נאם ארמין אלהים: ירמיהו ב כב

גליון הש"ס

גמ' וחישינן שפא באמבטי עיברה. מין משנה למלך פמיו מהל' ארומה הלכה ד פמיו מהל' אר"ב הל' גי.

מוסף רש"י

ונוחין לאבדן ככלי זכוכית. לא שאין להם מקנה (יש להם מקנה להמין ולמור ולעשות מהן לין) אלא שפספדין לשמן ולין ממקיימן (סנהדרין א,א).

רבינו חננאל

דכיון דהוא למטטרון דאמריהבא ליה רשותא חדא שעתא למיתב למכתב וכותא דישראל אפר גמירי דלמלעה באותו מקום אין שם ישיבה שפא שתי רשויות הן. יצתה בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חרן מאלישע אחר שגלוי ודוע לפניו שאינו חרן בתשובה שלמה לעולם. שילוי היה חרן לא היה נטרד שאין הפרגוד נעלית בפני בעלי תשובה מיד מחיה למטטרון שתי פולסי נדרא.

יכול אני לנעול. שהיה צקי בהטייה וזו נמי נעלית כן: באמבטי. כלי שרומחין בו כל הגוף וי"ל שהטיח שם אדם שצבת זרע ונכנס במעיה: מעיקרא. כשילאת מן האדם: מאין ולאין. מאין תנא ואין לך טרוד: לופה הייסי. מתכונן צמעה צמעה: באמבטי. צייתן. במקום צינורן מקום קשרי. כיפת חרקים צינורן: גודא דגמלא. כשמסדרין לווחין של גשר זו אל זו אי אפשר שלא תהא ריוח צייתים וכן גלימין וכן כסי: סחופין. כפופין: אחר קיץ בניטעות. קלקל ועוית כנכנס לפרדס ומקלץ הנטיעות. ולפי שדימה אומן צמחלת הדברים לנכנס לפרדס נקט לשלם דקיץ בניטעות: לא מעידיה לא גרסינן: לא עורף. דככל דזיהן יש להם פנים: עיפוי. עיפות: פולסי. מכת מקל צסטונאלדי: פוגלא. ננון: ממשאל. ערוגה: ונוחין לאבדן. על ידי שמתה:

כי

רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחויץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הברדלה ביום שני הוא דהואי דכתוב ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתיב גלימי דפריסי אהרדי ואמרי לה כתיב כסי דסחיפי אהרדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב ואמר אל תתן את פיך לחטאי את בשרך מאי היא הוא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא * למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא * דלמעלה לא הוי * לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חסם ושלום ב' רשויות * הן אפקוהו למיטטרון ומחיהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה * שובו בנים שובבים חוץ מאחר * אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולא אלישע בן אבויה את * עקד פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב * גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה * ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בנן עדן ואחד בגיהנם וזה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בנן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב * לכן בארצם משנה יירשו גבי רשעים כתיב * ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב * לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו * אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז * ונוחין לאבדן ככלי זכוכית * אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית * אע"פ שגשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרה יש לו תקנה אמר לו אף אתה חוזר כך אמר לו * כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו * אמר לו מאיר חוזר לאחריו שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חוזר כך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

ומחיהו שיתין פולסי. להודיע * לו שאין יכולת למטטרון יותר מאחריני: שובו בנים שובבים. צירושלמי מפרש למה ארבע לו כך ואיכא טפי מקרלות שורש והיה הורג * דוברי דברי תורה ואמר כל תלמיד דהוה חמי ליה הוה קטיל ולא עוד דהוה על לבית ועדא הוה חמי עטילא קמיה סופרא ולמך מאן אלו עבדין הכא כו' כיון דהוה שמעין ליה שצקין ואזלין וקאמר ליה ר"מ מאי דכתיב * (וה' צירך) את כל אשר לאיוז למשנה (איוז מצ) ואמר לו שפכל לו ממונו והוא השיב שר"ע דרש ליה צכות מצות ומעשים טובים צרכ מראשיתו ומייתי ליה טוב אחרית דבר מראשיתו ודרש ליה ר"מ לאדם שהוליד צנים בילדותו ומתו וצוקנותו הוליד ונתקיימו ואמר לו ר"ע רבך לא כך דרש אלא טוב אחרית דבר שהוא טוב מראשיתו וצין הוה המעשה אצויה אזי הוה מגדולי ירושלים וציוס שזא למהולי קרא לכל גדולי ירושלים והושעין צרות אחד ולר"א ולר' יהושע צמקוס אחר מן דלכלין ושמין שרין מטפחין ומרקדים אמרי עד דאלין עסקין צדידהו נעסקו דדין יצדו ונתעסקו צדברי תורה ירדה אש מן השמים והקיפה אותן אמר לון אצויה אכלא גברין מה צמתם לשרוף צתי אמרו לו ח"ו אלא יושעין סיינו וחייהו דברי תורה מתורה לנציאים ומנציאים לנכזבים והיו הדברים שמחים כמתינתן מסיני לא צלש נתנו אמר הואיל וכן כחה של תורה אש יתקיים הכן הזה לתורה אני מפרשו ולפי שלא היטה כוננו לשמים לנפיק לא נתקיימו צו וצמקוס שיש צמקוס שלנו אחורי הפגודים לא שם מלאחורי צית קשיה הקדשים עוד איתא התם שהיה רוכב ציוה"כ שחל להיות צצבת ושמע כו' ומייתי הוהו דפרק קמא דקדושין (דף לג:) שראה * (ש) אחד שנטל הצנים ושילת את האש וכי אייתי נפל ומת ולא היה דורש כו' יעקב כדמייתי התם ועוד איתא שראה לשון רבי יהודה הנחמוס נתון צפי כלז והיינו צברא רבה דקדושין ורבי נתן אומר כשהיטה אמו מעוצרת ממנו עברה לפני ע"ז והריחה מאותו המין ואכלה והיה אותו המין * (ש) מזדעזע צנופה * כעכנא ולצנסוף חלה מתנוגה ואמרו לו לר"מ רבך אצליס אול גציה לצקרת'י וא"ל חוזר כך אמר אי הדננא מתקצלין אמר ליה והכתיב (תהלים ז) משז אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם צכה אלישע ונפטר א"ר מאיר דומה שמתוך תשובה נפטר רבי מן דקביויה ירדה אש מן השמים ושרפה את קברו ואמרו ליה לרבי מאיר הא קיבאר דרבך אייקד מה עבר אחא וקא פריס: (ש) בא"ד טוב לו לכל ואס לא גמ' ומייתי יגאל נמקם: (ב) בא"ד אמרו ליה לר"מ אין אמרין וכו' אמר לון אנא מיקרב לרבי קדמי:

יכול אני לבועל כמה בעילות בלא דם או דלמא דשמואל לא שכיח * והיישין שמא באמבטי עיברה והאמר שמואל * כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינו מזרעת * מעיקרא נמי יורה כחץ הוה ת"ר * מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שגאמר ירוח אלהים מרחפת על פני המים כינה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר ליה רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחויץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הברדלה ביום שני הוא דהואי דכתוב ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתיב גלימי דפריסי אהרדי ואמרי לה כתיב כסי דסחיפי אהרדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב ואמר אל תתן את פיך לחטאי את בשרך מאי היא הוא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא * למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא * דלמעלה לא הוי * לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חסם ושלום ב' רשויות * הן אפקוהו למיטטרון ומחיהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה * שובו בנים שובבים חוץ מאחר * אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולא אלישע בן אבויה את * עקד פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב * גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה * ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בנן עדן ואחד בגיהנם וזה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בנן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב * לכן בארצם משנה יירשו גבי רשעים כתיב * ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב * לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו * אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז * ונוחין לאבדן ככלי זכוכית * אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית * אע"פ שגשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרה יש לו תקנה אמר לו אף אתה חוזר כך אמר לו * כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו * אמר לו מאיר חוזר לאחריו שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חוזר כך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

יכול אני לבועל כמה בעילות בלא דם או דלמא דשמואל לא שכיח * והיישין שמא באמבטי עיברה והאמר שמואל * כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינו מזרעת * מעיקרא נמי יורה כחץ הוה ת"ר * מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שגאמר ירוח אלהים מרחפת על פני המים כינה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר ליה רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחויץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הברדלה ביום שני הוא דהואי דכתוב ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתיב גלימי דפריסי אהרדי ואמרי לה כתיב כסי דסחיפי אהרדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב ואמר אל תתן את פיך לחטאי את בשרך מאי היא הוא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא * למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא * דלמעלה לא הוי * לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חסם ושלום ב' רשויות * הן אפקוהו למיטטרון ומחיהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה * שובו בנים שובבים חוץ מאחר * אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולא אלישע בן אבויה את * עקד פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב * גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה * ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בנן עדן ואחד בגיהנם וזה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בנן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב * לכן בארצם משנה יירשו גבי רשעים כתיב * ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב * לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו * אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז * ונוחין לאבדן ככלי זכוכית * אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית * אע"פ שגשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרה יש לו תקנה אמר לו אף אתה חוזר כך אמר לו * כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו * אמר לו מאיר חוזר לאחריו שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חוזר כך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

יכול אני לבועל כמה בעילות בלא דם או דלמא דשמואל לא שכיח * והיישין שמא באמבטי עיברה והאמר שמואל * כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינו מזרעת * מעיקרא נמי יורה כחץ הוה ת"ר * מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שגאמר ירוח אלהים מרחפת על פני המים כינה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר ליה רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחויץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הברדלה ביום שני הוא דהואי דכתוב ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתיב גלימי דפריסי אהרדי ואמרי לה כתיב כסי דסחיפי אהרדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב ואמר אל תתן את פיך לחטאי את בשרך מאי היא הוא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא * למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא * דלמעלה לא הוי * לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חסם ושלום ב' רשויות * הן אפקוהו למיטטרון ומחיהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה * שובו בנים שובבים חוץ מאחר * אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולא אלישע בן אבויה את * עקד פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב * גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה * ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בנן עדן ואחד בגיהנם וזה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בנן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב * לכן בארצם משנה יירשו גבי רשעים כתיב * ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב * לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו * אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז * ונוחין לאבדן ככלי זכוכית * אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית * אע"פ שגשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרה יש לו תקנה אמר לו אף אתה חוזר כך אמר לו * כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו * אמר לו מאיר חוזר לאחריו שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חוזר כך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

יכול אני לבועל כמה בעילות בלא דם או דלמא דשמואל לא שכיח * והיישין שמא באמבטי עיברה והאמר שמואל * כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינו מזרעת * מעיקרא נמי יורה כחץ הוה ת"ר * מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שגאמר ירוח אלהים מרחפת על פני המים כינה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר ליה רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחויץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הברדלה ביום שני הוא דהואי דכתוב ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתיב גלימי דפריסי אהרדי ואמרי לה כתיב כסי דסחיפי אהרדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב ואמר אל תתן את פיך לחטאי את בשרך מאי היא הוא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא * למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא * דלמעלה לא הוי * לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חסם ושלום ב' רשויות * הן אפקוהו למיטטרון ומחיהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה * שובו בנים שובבים חוץ מאחר * אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולא אלישע בן אבויה את * עקד פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב * גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה * ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בנן עדן ואחד בגיהנם וזה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בנן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב * לכן בארצם משנה יירשו גבי רשעים כתיב * ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב * לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו * אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז * ונוחין לאבדן ככלי זכוכית * אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית * אע"פ שגשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרה יש לו תקנה אמר לו אף אתה חוזר כך אמר לו * כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו * אמר לו מאיר חוזר לאחריו שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חוזר כך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

יכול אני לבועל כמה בעילות בלא דם או דלמא דשמואל לא שכיח * והיישין שמא באמבטי עיברה והאמר שמואל * כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינו מזרעת * מעיקרא נמי יורה כחץ הוה ת"ר * מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שגאמר ירוח אלהים מרחפת על פני המים כינה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר ליה רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחויץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הברדלה ביום שני הוא דהואי דכתוב ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתיב גלימי דפריסי אהרדי ואמרי לה כתיב כסי דסחיפי אהרדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב ואמר אל תתן את פיך לחטאי את בשרך מאי היא הוא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא * למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא * דלמעלה לא הוי * לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חסם ושלום ב' רשויות * הן אפקוהו למיטטרון ומחיהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה * שובו בנים שובבים חוץ מאחר * אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולא אלישע בן אבויה את * עקד פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב * גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה * ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בנן עדן ואחד בגיהנם וזה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בנן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב * לכן בארצם משנה יירשו גבי רשעים כתיב * ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב * לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו * אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז * ונוחין לאבדן ככלי זכוכית * אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית * אע"פ שגשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרה יש לו תקנה אמר לו אף אתה חוזר כך אמר לו * כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו * אמר לו מאיר חוזר לאחריו שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חוזר כך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו * כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

לעזי רש"י

בשטנארד"י. מקלות.

דכיון דהוא למטטרון דאמריהבא ליה רשותא חדא שעתא למיתב למכתב וכותא דישראל אפר גמירי דלמלעה באותו מקום אין שם ישיבה שפא שתי רשויות הן. יצתה בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חרן מאלישע אחר שגלוי ודוע לפניו שאינו חרן בתשובה שלמה לעולם. שילוי היה חרן לא היה נטרד שאין הפרגוד נעלית בפני בעלי תשובה מיד מחיה למטטרון שתי פולסי נדרא. ח"ו שיש עליו דין של ארון שרוד שיש לו ארון שרוד עליו וזה שאמר אחר משום ר' עקיבא כי רשע מתייסר בגיהנם חלקו וחלק הצדיק והצדיק זוכה בגי' חלקו וחלק הרשע ואמבטה אקרא זה לכן בארצם משנה יירשו ומשנה שברון שברם. ד"א לאו דסטמא הן וקרא מרוד הוא ולא עיקר. מיהו אית לן למימר שהמחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה ועונו גדול מאד הוא ועליו כיוצא בו נאמר ומשנה שברון